

Einander Geschichten erzählen

Dele historier med hverandre

- **Nivå:** Fremmedspråk, nivå II.
- **Tema:** Elevene presenterer historier fra sitt eget land/område til en vennskapsklasse i utlandet og får historier fra dem i retur. Slik lærer de om andre land mens de øker sine språkferdigheter.
- **Tidsbruk:** Varierer. Vi anbefaler at læreren setter av minst fire til seks uker fordelt over et skoleår til dette prosjektet.

Beskrivelse av opplegget

Når elevene lærer seg et nytt språk, åpner det seg en helt ny verden for dem: i tillegg til språket blir de også kjent med kulturene og samfunnet. Når elevene skal lære hvordan det er å leve i språkområdet, er ingenting bedre enn å lære det gjennom direkte kommunikasjon med mennesker fra området.

Læreren setter elevene i kontakt med en vennskapsklasse i utlandet, og begge sider presenterer sin lokale kultur for hverandre gjennom korte historier skrevet eller fortalt på målspråket. Elevene vil hovedsakelig sende tekstene via e-post, men i en mer omfattende utgave av prosjektet kan de også fremføre dem muntlig gjennom lyd- og videosamtaler på Internett – eller til og med ansikt til ansikt i forbindelse med et besøk til/fra vennskapsklassen.

Kompetansemål og læringsmål, Fremmedspråk nivå II

Kompetansemål	Læringsmål
<i>Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:</i>	<i>Eksempler på hva eleven skal kunne:</i>
Språklæring	
<ul style="list-style-type: none"> • bruke digitale verktøy og andre hjelpemidler på en kritisk og selvstendig måte	<ul style="list-style-type: none"> • utveksle historier om kultur, samfunn m.m. i begge land ved hjelp av egnede digitale hjelpemidler
Kommunikasjon	
<ul style="list-style-type: none"> • skrive sammenhengende tekster i ulike sjangere • presentere aktuelle og tverrfaglige emner muntlig • forstå innholdet i lengre skriftlige og muntlige autentiske tekster i ulike sjangere	<ul style="list-style-type: none"> • skrive tekster om en eller flere sider av kulturen (for eksempel historien til en minoritetskultur i Norge) i en sjanger definert av læreren • presentere historiene muntlig eller skriftlig via Internett eller under besøk til/fra partnerskolen • oppfatte historiene som elevene på partnerskolen har utformet
Språk, kultur og samfunn	
<ul style="list-style-type: none"> • drøfte sider ved dagligliv/tradisjoner/skikker/levemåter i språkområdet og i Norge • gjøre rede for sider ved geografi og historie i språkområdet • vurdere og utnytte kommunikasjonsteknologi til samarbeid og møte med autentisk språk	<ul style="list-style-type: none"> • bli kjent med partnerskolens land eller område ved å lese autentiske tekster skrevet av jevnaldrende • sammenlikne et eller flere aspekter av samfunnet (for eksempel ungdoms- eller minoritetskultur) i begge land • beskrive sitt inntrykk av språkområdets kultur slik det ble opplevd gjennom vennskapsklassens fortellinger

Grunnleggende ferdigheter

Å kunne uttrykke seg skriftlig og muntlig

Elevene skriver en rekke ulike tekster som de deler med elevene på partnerskolen. I startfasen skriver de korte personlige tekster for å presentere seg selv, men etter hvert skal tekstene være lengre "fortellinger".

Såfremt det er mulig, bør elevene få anledning til å dele historier muntlig med partnerklassen. Til dette kan man enten bruke digitale hjelpemidler med mulighet for lyd-/videosamtale eller møte partnerklassen ved å besøke dem eller få dem på besøk.

Å kunne lese

Elevene på partnerskolen sender tekster skrevet på målspråket. Å kunne lese og forstå disse er sentralt i opplegget. Elevene får en unik anledning til å lese autentiske tekster skrevet av jevnaldrende fra andre land.

Å kunne bruke digitale verktøy

En vellykket gjennomføring av et lengre prosjekt av denne typen er avhengig av tilgang til Internett. Det er selvsagt mulig å utveksle historier via post og å dekke den muntlige delen av prosjektet gjennom besøk til hverandres skoler. Bruk av Internett gjør imidlertid prosessen raskere og mer naturlig – og dermed også morsommere for elevene. E-post eller plattformer som Fronter og It's learning kan brukes til å sende historiene. Til lyd- og videochat kan plattformer som Skype anvendes.

Læringsressurser

- Datamaskiner tilkoblet Internett. Dersom skolen ikke har tilgang til én datamaskin per elev, kan elevene gjerne jobbe i grupper eller ha datamaskinene på omgang. Ikke alle elever trenger Internett-tilgang under hele prosjektet.
- Tilgang til e-post eller plattformer som Fronter og It's learning for å sende tekstene til partnerne.

- Utstyr for video- og/eller lydsamtaler via Internett, det vil si webkamera og/eller mikrofon. Det følger ofte med datamaskiner, men kan også kjøpes separat.
- Tilgang til plattformer som Skype for å kommunisere med partnerne via lyd og/eller bilde.
- Veiledning til autentisk kommunikasjon med Skype. Veiledningen forklarer også hvordan man kommer i gang med eTwinning: http://www.hiof.no/neted/upload/attachment/site/group55/20080214_veiledning_Skype.pdf
- eTwinning – nettplattform for å knytte kontakter med elever og lærere i utlandet: <http://www.etwinning.net>
- ePals – nettplattform for å knytte kontakter med elever og lærere i utlandet: <http://www.epals.com>
- Språkpermen. En svært nyttig ressurs for å hjelpe elevene til å bli bevisst på sine egne språkferdigheter og å evaluere disse: <http://www.fremmedspraksenteret.no/nor/fremmedspraksenteret/laringsressurser/den-europeiske-sprakpermen/sprakpermen-13-18-ar>
- Wiki eller blogg. Slike plattformer kan brukes dersom man tar sikte på et elektronisk sluttprodukt for tekstene som elevene skal utforme. Dersom man ønsker et fysisk sluttprodukt, kan elevene designe en avis eller et magasin i et tekstbehandlingsprogram.

Midler som behøves

Forutsatt at skolen har tilgang til datamaskiner med Internett og kamera/lyd, er det i utgangspunktet ikke forbundet noen kostnader med prosjektet.

For midler til en eventuell klasseset kan det (under gitte forutsetninger) søkes støtte til Comenius-prosjekt hos Senter for internasjonalisering av utdanning (<http://www.siu.no/nor/Grunnskole-og-barnehage/Comenius>).

Alternativt kan man søke midler hos landspesifikke aktører. For eksempel kan de som ønsker å reise til Frankrike, søke

Trollstipendet (<http://fivai.no/trollstipend.aspx>).

Opplæggets forløp

a) Forberedelser

Å finne en partnerklasse

1. Læreren finner en egnet vennskapsklasse og søker deretter eventuelt om midler til en klasseset, for eksempel gjennom Comenius. Å inngå et bilateralt Comenius-skolepartnerskap er en god måte å komme i tett kontakt med en vennskapsklasse på, men det må planlegges god tid i forveien ettersom søknadsprosessen er tidkrevende.
2. Det finnes også mange andre muligheter – samarbeidet med partneren i utlandet kan like gjerne ha en mindre offisiell form. I utgangspunktet er alt man trenger, to interesserte lærere fra hvert sitt land. Disse kan fint iverksette partnerskapet uten å søke om ekstra midler. En virtuell møteplass som eTwinning (<http://www.etwinning.net>) er et godt sted å lete etter partnere til prosjektet.
3. Alternativt kan man undersøke hvilke bånd til utlandet som allerede finnes i lokalmiljøet. Hvilke vennskapsbyer har kommunen i utlandet? Mange vellykkede partnerskap mellom skoler på tvers av landegrensene har blitt til med utgangspunkt i vennskapsbyordninger. Er andre lærere på skolen allerede i kontakt med skoler i utlandet? Da kan man utvide samarbeidet til å involvere flere lærere og elever fra begge hold. Kultursentre, foreninger og liknende kan også kontaktes.
4. Man kan også rett og slett søke på Internett. Hva med å peile seg inn på nettsidene til en kommune eller et distrikt i språkområdet og se om man derfra kan finne veien videre til nettsidene til lokale skoler? Denne delen av prosessen kan også elevene delta i. Sjansene er gode for at det finnes noen dyktige "googlere" i klassen!

Å velge tema

5. Når læreren har funnet en vennskapsklasse, avtaler han/hun i samarbeid med partnerlæreren i utlandet hva temaet for historiene elevene utveksler, skal være.
6. Temaet kan være så bredt man selv ønsker, men det bør handle om majoritets- eller minoritetskultur i eget land. Eksempler kan være lokale eventyr og legender, lokale minoritetsgruppers historie og skikker eller lokale mattradisjoner.
7. Historiene kan like gjerne være personlige fortellinger som matvaner i egen familie, elevenes opplevelse av høytider som jul eller liknende.
8. Elevene kan jobbe med historiene enkeltvis og få tildelt hver sin partner i vennskapsklassen, eller de kan jobbe i mindre eller større grupper. De to lærerne blir enige om og tilpasser opplegget til det som er best for begge parter. Er elevgruppene i de to landene på ulik størrelse, kan man for eksempel la enkeltelever fra den ene klassen bli koblet sammen med hver sin lille gruppe fra den andre klassen.

Didaktiske og pedagogiske forberedelser

9. Læreren forbereder elevene til det kommende prosjektet ved å forklare sjangeren historiefortelling. Temaet for historiene som skal deles, presenteres også. Elevene forbereder seg på den første kontakten med partnerne i utlandet ved å jobbe med å presentere seg selv, landet sitt, kulturen sin og liknende.
10. Læreren forklarer formålet med prosjektet, med utgangspunkt i læringsmålene. Læreren ber elevene skrive ned sine generelle forventninger til hvordan de tror det kommende prosjektet blir, og hva de håper at de kommer til å lære.
11. Elevene lager en profil der de forteller litt om seg selv på målspåket. Profilen skal også inneholde elevens kontaktinformasjon (som e-postadresse, brukernavn på Facebook og annet). Læreren hjelper elevene med å utforme profilene, samler dem sammen og sender dem til vennskapsklassens lærer.

b) Gjennomføring

12. Elevene setter seg inn i et tema som handler om majoritets- eller minoritetskultur i eget land/område og skriver en enkel introduksjon til temaet til skolen i utlandet. Denne teksten er vanligvis en kort, skriftlig historie, men kan også være en historie som fortelles muntlig.
13. Elevene i hvert av landene får en tidsfrist for å bli ferdig med denne første introduksjonen til temaet. Innen fristen sendes teksten per e-post til den andre parten (eventuelt presenteres den muntlig via lyd- eller videosamtale i et avtalt nettmøte).
14. Læreren og elevene på hver av vennskapsskolene diskuterer seg imellom hva de lærte av denne introduksjonen. Det diskuteres også hvor mye man eventuelt visste om dette temaet fra før, og hva man fortsatt lurer på. Det siste danner grunnlag for en serie med spørsmål som elevgruppen utformer sammen og sender samlet til partnerne i utlandet.
15. Elevene leverer oppfølgingsspørsmålene til læreren, som sammenfatter dem til et ark med nummererte spørsmål. Læreren sender dette spørsmålsarket til partnerskolens lærer.
16. Elevene får et spørsmålsark fra partnerne i utlandet og bruker det som grunnlag for å jobbe videre med historien. Elevene gjør historien mer utfyllende og går i gang med å gjøre den om til et sluttprodukt. Sluttproduktet kan være tekstbasert (wiki, blogg, en brosjyre eller liknende) eller en muntlig presentasjon.
17. Dersom man har mulighet til en utenlandstur, besøker en av klassene den andre skolen for å presentere sluttproduktet. Har man ikke mulighet til det, kan sluttproduktet sendes til partnerne via Internett eller posten.
18. Når elevene leverer sluttproduktet, leverer de også et vedlegg til læreren der de beskriver arbeidsprosessen som ledet frem til sluttproduktet.

3) Etterarbeid

19. Før prosjektet avsluttes, reflekterer elevene over fortellingene fra det andre landet, gjerne i fellesskap.

20. Hver enkelt elev reflekterer på egen hånd over hvordan prosjektet og sluttresultatet ble, sammenliknet med forventningene han eller hun hadde på forhånd (se punkt 10). Noen relevante spørsmål: Hva forventet du å lære? Hva lærte du faktisk? Hvordan fikk du brukt språkferdighetene dine? Hva var bra ved prosjektet? Hva kan forbedres til neste gang? Elevene gjør også en egenvurdering av hva de lærte om landet, området eller minoritetsgruppen (eller liknende) gjennom fortellingene. Til slutt leverer elevene en tekst der de redegjør for alt dette.
21. Læreren gjør en formell vurdering av elevenes sluttprodukt. I hvilken grad ble læringsmålene oppnådd? Teksten som elevene leverte under etterarbeidet, kan læreren bruke til blant annet underveisvurdering.

Eksempel: Sorben treffen auf Samen

Skedsmo videregående skole i Akershus avsluttet våren 2012 det vellykkede toårige prosjektet "Sorben treffen auf Samen" ("Sorberer møter samer"), der tysk II-elevne gjennom hele Vg1 og Vg2 hadde jevnlig kontakt med elever i Tyskland. Skolen deltok i et Comenius-skolepartnerskap med Niedersorbisches Gymnasium Cottbus i Tyskland. Denne skolen har Skedsmo videregående skole samarbeidet med helt siden 1993. De to skolene ble den gang satt i kontakt gjennom et prosjekt for kulturell utveksling som var igangsatt av Akershus fylkeskommune i Norge og Brandenburg-området i Tyskland.

Niedersorbisches Gymnasium befinner seg i et område av Tyskland der sorberer, en nasjonal minoritet, er sterkt representert. Prosjektet gikk ut på at de tyske elevene skulle fortelle de norske om sorberer, mens de norske elevene skulle fortelle om den norske minoriteten samefolket. Prosjektet begynte med at elevene på Skedsmo brukte tid i tyskundervisningen til å skrive korte e-postmeldinger om seg selv. Gjennom hele prosjektet hadde elevene kontakt via Internett, og de opprettet også en felles Facebook-gruppe. Prosjektets hovedmål var å la tyske og norske elever bli kjent med hverandre. Andre mål var å heve elevenes språkkunnskaper og å forbedre deres kunnskap om minoriteter både i sitt eget hjemland og i hjemlandet til den andre parten.

Ved siden av å utveksle historier med de tyske elevene via Internett dro de norske elevene til Tyskland to ganger. De besøkte sorbiske landsbyer, lærte sorbisk språk på Niedersorbisches Gymnasium og bodde hjemme hos sorbiske vertsfamilier. De tyske elevene dro til Norge én gang. Da bodde de hos norske vertsfamilier og deltok blant annet på foredrag om samenes kultur.

Under utenlandsoppholdene fikk både de norske og de tyske elevene i oppgave å undersøke konkrete aspekter ved den andre partens minoritetsfolk, og resultatet av dette ble presentert hjemme. Lærerne ved Skedsmo videregående skole opplevde i begynnelsen av prosjektet at elevene kunne overraskende lite om samefolket. Men gjennom prosjektet lærte de mye om både samer og sorbere, tyskkunnskapene deres ble forbedret, og det ble knyttet sterke vennskapsbånd på tvers av landegrensene. Dette forteller tysklærerne Grete Pedersen og Frode Rasmussen fra Skedsmo.